

A szakrendi raktározásról

Orvos Mária a Pestmegyei Könyvtár munkatársa több, a raktározásra vonatkozó kérdése fordult folyóiratunkhoz.

1. *»Miért van a szakrendi felállítás? — Elképzelhető-e pl. nagyobb, megyei könyvtárainkban a numerus kurrens alkalmazása?»*

A tömegkönyvtárak szak szerint raktároznak. A könyveket tartalmuk szerint csoportosítják, így már pusztán a raktári felállítás is segít a könyvtárosnak a könyvek gyors ajánlásában. Segít azzal, hogy a könyvtárosok a hasonló tartalmú könyveket együtt találják, s ha a kért könyv nincs benn a raktárban, azonnal másik, egyenlő értékű könyvet adhatnak az olvasónak. A szakszerű raktározás rendkívül rugalmas. Ha például új könyvet kap a könyvtár, a másod-, harmadpéldányokat azonnal besorozhatja az elsők mellé, a raktárban a rend megbontása nélkül beékelhető a könyv a megfelelő szakba, társai mellé.

Sajnos, sokszor valóban be kell »ékelni« a könyvet a többi közé, vagyis helyet kell csinálni úgy, hogy a többi könyvet tovább toljuk az állványon. A raktárnak ez az állandó mozgatása a szakszerű raktározás legnagyobb hátránya, melyet csak bizonyos mértékig ellensúlyozhat az, hogy az egyes polcokon üres helyet tartalékolnak a később érkező könyvek számára.

A megyei könyvtárak szakrendben raktároznak. Azonban a megyei könyvtár nem egyetlen raktárból, hanem több raktárrészlegből áll. Külön meg kell vizsgálni tehát, hogy a szakszerű raktározás minden raktárrészlemben alkalmazható-e, vagy a könyvállomány nagysága és jellege esetleg másféle raktározást követel bizonyos részlegekben:

Minden megyei könyvtárban van:

1. Felnőtt kölcsönzési részleg.
2. Gyermekrészleg.
3. Olvasótermi részleg.
4. A letétalap.

5. A nem forgalmi könyvek raktára, melyben főleg tudományos kutatási célokat szolgáló könyvek vannak.

Az utolsó részleg kivételével minden raktár anyaga élő, gyakran forgalmazott, kurrens állomány. Ez a kurrens állomány még a legnagyobb megyei könyvtárakban sem tesz ki 20—25.000 kötetnél többet. Tehát a könyvanyaguk részlegenként áttekinthető. A forgalmi részlegek állománya — különösen az olvasóterem meg a letétalap — csak szakrendben raktározható.

Fennáll-e az a veszély, hogy a forgalmi részlegekben a könyvállomány növekedése miatt a szakrendi raktár áttekinthetetlenül válik? Tömegkönyvtárakban nem.

Ugyanis a raktár valóságos élő organizmus, szervezet, amely nemcsak gyarapodik, hanem fogyhat is. Mindig lesznek könyvek és broszúrák, amelyek tartalma elavul, időszerűtlenné válik, helyettük jobb könyvek kerülnek a könyvtárba. Ilyenkor az elavult könyveket kivesszük a forgalmi részlegek (1—4.) raktárából és átteszik a nem forgalmi anyag raktárába, az ú. n. »belső« raktárba (5).

A belső raktárban természetesen nem szakrendbe kerül az anyag, bajos is volna az 1500—1700-as évekből való könyveket szakrendbe állítani. Itt arra törekszünk, hogy a könyvek minél kevesebb helyet foglaljanak el és a könyvek tologatása mellőzhető legyen. A könyvek tehát *nagyság szerint* és zárt sorokban kerülnek az állványokra.

2. *»Könyvtárunk hozzájutott régi kiadású (1700 körüli) — könyvekhez. Ezek feldolgozása, raktározása milyen módon történjék?»*

Erre az előbb mondottak válaszolnak. A raktározási rendszer a belső raktárban a numerus kurrens (»folyószámos«, pontosabban ennek az ú. n. »betűindexes« változatá) lesz.

A feldolgozásnál azonban nagyon kell ügyelni a katalógus készítésére. Katalógus a szakrendi felállításnál is kell. a

numerus kurrensban rendezett raktárban — ahol a könyvek felállítása már sem a kutatóknak, sem a könyvtárosnak semmit nem mond, — egyetlen iránytű a katalógus.

3. *»Könyvtárunk költözködés előtt áll... Honnan tudjuk megállapítani, hogy bizonyos betűk és szakcsoportok számára mennyi helyet kell biztosítanunk?«*

Legelőször is azt kell tudni a könyvtárosnak, hogy mennyi állványzatra van szüksége könyvállománya elhelyezéséhez. Egy szépirodalmi mű átlagos vastagsága 2.28—2.3 cm. Egy ismeretterjesztő mű átlagos vastagsága csak 1.6—1.7 cm. Ezek alapján az állványok egy-egy polcfolyóméterére kb. 34—35 szépirodalmi művet, vagy 48—50 ismeretterjesztő művet lehet elhelyezni. Számításba vettük ugyanis, hogy az egyméteres polcok végén kb. 20—20 cm-t üresen kell hagyni a várható gyarapodás számára. Az állványszükséglet kiszámításához azt is tudni kell, hogy a tömegkönyvtárak állományösszetételé általában: 60 százalék szépirodalom, és 40 százalék ismeretterjesztő mű.

Miután a szépirodalom és az ismeretterjesztő művek helyét a 60:40-es arány figyelembevételével kijelöltük, a szépirodalmi művek számára fenntartott állványzatot 5 részre osztjuk: Az első rész az »A« betűvel kezdődik és kb. az »E« betűvel végződik. A második részbe az »F—I«, a harmadikba a »J—L«, a negyedikbe az »M—P«, az utolsóba az »R—Z« betűk kerülnek. Az ismeretterjesztő művek raktári polcait először két részre kell osztani. Az állványzatnak kb. a felét foglalják el a 001-től a 413-ig terjedő szakcsoportok, a második felét az 500-tól a táblázat végéig terjedő szakcsoportok. Természetesen a könyvtárosnak részletesebben kell tagolnia az állományt. Az Orsz. Széchényi Könyvtár Módszertani Osztályának pontosabb mérések is rendelkezésére állnak.

4. *»Mi az oka annak, hogy a Népkönyvtári Központ és a kollektor által küldött könyvek jelzetei nem minden esetben egyeznek a régi jelzetekkel?«*

A Népkönyvtári Központ 1949-től 1952-ig egységes raktári jelzetekkel küldte szét a könyveit. Az ismeretterjesztő művek raktári jelzeteit az úgynevezett »Könyvtári raktározási táblázatok«-ból vették. Ezek a raktári jelzetek nem voltak azonosak a tizedes osztályozási rendszer szákszamaival, hanem azok összevonásából és három számjegyre

való kikerekítéséből származtak. A csoportok száma az összevonások után mindössze 105 maradt. Ez a táblázat főleg a volt »körzeti könyvtárak« viszonyaihoz volt szabva.

A könyvtárak fejlődésével felmerült az az igény, hogy a könyvtárak ismeretterjesztő állományát részletesebben tagolják, mivel különösen a technikai csoportok száma kevés volt.

1953. októberétől kezdve a Könyvtár-ellátó már részletesebb, a decimális *szakjelzet* első három számjegyéből képzett raktári jelzettel látta el az ismeretterjesztő műveket. Ezzel a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár fiókjainak kívánóságához is alkalmazkodott. Azonban a változást nem hozták a könyvtárak tudomására. Így a könyvtárosok nem tudták, miért érkeznek a régi könyvek új példányai más jelzetekkel.

Mivel az ETO (Egyetemes Tizedes Osztályozási rendszer) táblázatai nem állnak minden könyvtár rendelkezésére — s nem is tudnák mindenütt használni — új raktározási táblázatot kellett készíteni a régi táblázat figyelembevételével. Ez a részletesebb, új táblázat, melyet a Széchényi Könyvtár Könyvfeldolgozó osztálya állított össze, ép a napokban jelent meg. A táblázatot a Szabó Ervin Könyvtár is elfogadta, és a készülő járási könyvtári mintakatalógus (típuskatalógus) is az új jelzetekkel jelenik meg. Így létrejön az egész tömegkönyvtári hálózat raktározási egysége.

Természetesen az új táblázat az ismeretterjesztő művek egy részének átjelzetelését vonja maga után.

5. *»Honnan vesszük a Cutter-számot abban az esetben, ha valakiről, egy íróról, műveiről szól a könyv. A szerző vagy a cím után állapítjuk-e meg a jelzetet? Ugyanis ebben a kollektor sem következetes. Pl. Király István: Mikszáth Kálmán című könyvét ezelőtt a K74, újabban az M67 alá sorolják.«*

A betűrendi jelet (Cutter-szám) mindig a könyv szerzőjének nevéből vesszük. (A marxizmus-leninizmus klasszikusainak személyét a 300K jelzet már úgymint kifejezi, azért ezeknél a könyv címe adja a betűrendi jelet.) A példában a helyes jelzet a K74.

Elképzelhető olyan törekvés is, hogy az íróról, művésztől, vagy államférfiúról írt könyvek mind egy helyre kerüljenek a raktárban. Ennek érdekében a személy nevéből kellene a betűrendi jelet venni. Ezt a módszert azonban el kell

ejteni, mert így sem sikerül minden anyagot egy helyre csoportosítani. Például Mikszáth művei a szépirodalomban vannak, a róla szóló könyvek pedig az ismeretterjesztő művek között. (810.) A műfajhatárokat nem szabad átlépni.

6. »Minden életrajzot a 920-as csoportba sorolunk? Pl. egy orvos életrajza hova kerül?»

Az egyes tudományokat nem lehet elválasztani azok munkásságától, akik naggyá tették. A híres orvosok, fizikusok, művészek életrajzaiban mindig található magukra a szaktudományokra vonatkozó ismeretek is. Éppen ezért helyesebb, ha az életrajz a megfelelő tudományhoz kerül, az orvos életrajza a 610-es (orvostud.) csoportba. A 920-ba csak az általános életrajzok és azok kerülnek, melyek több csoporthoz is tartoznának. Másként a 920-as szakcsoport rendkívül kiszélesedik. Az összes életrajzok összehozására más mód van: a szakkatalógus.

Ugyancsak a tartalom határozza meg a szaklexikonok raktári helyét is.

7. »Marx és Engels művei a 300K-1 jelzettel kapják. A Marx—Engels-művek szintén. Ezekben a műveken belül milyen sorrendet kell tartanunk a raktározásban?»

Marx és Engels közös betűrendi jele a 300K-1. Minden könyvük ezt a raktári jelzettel kapja, függetlenül attól, hogy külön-külön vagy közösen írt műről van szó. A raktárban a 300K-1 jelzeten belül a sorrendet a könyvek címének betűrendje dönti el. Ha azonban sok könyve van a könyvtárnak a 300K-1-ben, a könyveket választó táblákkal tagolhatják a raktárban. A sorrend a következő:

Marx művei, Engels művei, Marx és Engels közösen írt művei.

GERŐ GYULA

az Orsz. Széchényi Könyvtár
Módszertani Osztályfőnök munkatársa

Könyvek a nyári mezőgazdasági munkákról

A mezőgazdaságban a nyár a legszorgosabb dologidő. Sokféle a teendő, mind-egyik egyformán fontos és nem tűr halasztást. Ilyenkor a mezőgazdasági dolgozók nem jutnak hozzá, hogy bekapogassanak a könyvtárba.

A könyvtáros feladata, hogy kiváló gassa, kézreadja a jó szakkönyvet, olykor fel is olvasson egy-egy fejezetet abból a könyvből, amelyik éppen akkor, éppen ott ad segítséget a jobb és biztosabb eredmény elérésében.

Pártunk és kormányunk mezőgazdaságfejlesztési határozatának a végrehajtásában s ezzel dolgozó népünk életszínvonalának az emelésében nyáridőn két munka a legfontosabb a **növénytermesztésben**: a **növényápolás** és a **betakarítás**.

A **növényápoláshoz** a következő műveket ajánljuk:

Virág István: Növénytermelési ismeretek. Budapest, 1952. Mezőgazdasági Kiadó. 162 oldal. A kalászosok, kárpások és takarmányfélék növényápolási munkáival a 91—114. oldalon foglalkozik.

Kapásnövényeink ápolása. Budapest, 1953. Földművelésügyi Minisztérium Kísérletügyi és Propaganda Főosztálya. 63 oldal. Röviden tájékoztat a burgonya,

kukorica, répafélék és gyapot növényápolási munkáiról.

Baskai Tóth Bertalan—Láng Géza: Növénytermelés. Budapest, 1952. Mezőgazdasági Kiadó. 428 oldal. A növényápolásról szóló fejezeteket a könyv. 68—179. oldalán találjuk meg.

Különösen nagy gondot kell fordítanunk a **kukorica ápolására**:

Berzsenyi Janosits László: A kukorica termesztése. Budapest, 1951. Mezőgazdasági Kiadó. 45 oldal. Mezőgazdasági Könyvtár. A kukorica nyári ápolási munkáira a 29—37. oldalon kapunk útmutatást.

A **répafélék** gondozására Sedlmayr Kurt Kossuth-díjas tudósunk legújabb könyve ad tanácsot:

Sedlmayr Kurt: Cukorrépa- és takarmányrépa-termelés alapvető és fejlett módszerei. Budapest, 1953. Földművelésügyi Minisztérium Kísérletügyi és Propaganda Főosztálya. 79 oldal.

Az **egyes növények** különleges ápolásáról ír a következő mű:

Moszolov: Agrotechnika. Budapest, 1953. Mezőgazdasági Kiadó. 295 oldal. Minden egyes növényről elmondja, hogyan gondozzuk.

A növényápoláshoz tartozik az **öntözés**

is. Az öntözéses gazdálkodást folytató vidékeken ajánljuk a következő könyveket:

Hank Olivér: Öntözési alapismeretek. Budapest, 1951. Mezőgazdasági Kiadó. 66 oldal. Mezőgazdasági Kiskönyvtár.

Öntözzünk helyi vizekből. Budapest, 1953. Földművelésügyi Minisztérium Kísérletügyi és Propaganda Főosztálya. 22 oldal.

Öntözéses növénytermelés tan. Budapest, 1952. Mezőgazdasági Kiadó. 187 oldal.

A gondos munka, a jó növényápolás eredményét az *aratás* mutatja meg. Ehhez is hozzáértés kell, nemcsak igyekezet.

A *betakarításról* szóló könyvek közül a következőket ajánljuk:

A kombájn aratás-cséplés. Budapest, 1953. Földművelésügyi Minisztérium Kísérletügyi és Propaganda Főosztálya. 44 oldal.

Kelemen Béla: A cséplés Bredjuk-féle módszere. Budapest, 1953. Mezőgazdasági Kiadó. 31 oldal.

Gonda Béla: A növénytermelés fejlett és új agrotechnikai módszerei. Budapest, 1953. Mezőgazdasági Kiadó. 91 oldal. Megmagyarázza, hogyan takaríthatjuk be a gabonát szemvesztés nélkül.

A *gépeket ismertető* sok könyv közül legfontosabbak:

Kégl János: Kéveköto aratógépek. Budapest, 1951. Népszava. 87 oldal. Mezőgazdasági Gép-Kiskönyvtár.

Bakó—Kertész—Lacsny—Bakos: AC—400 aratócséplőgép. Budapest, 1953. Mezőgazdasági Kiadó. 395 oldal. Mezőgazdasági Szakkönyvtár.

Bálint Nagy József: Cséplőgépek. Budapest, 1951. Népszava. 134 oldal. Mezőgazdasági Gép-Kiskönyvtár.

Haffner János—Tischler Márton: Aprómagvak, olajosnövények és hüvelyesek cséplése. Budapest, 1953. Földművelésügyi Minisztérium Kísérletügyi és Propaganda Főosztálya. 39 oldal.

Az aratás után sem áll meg a munka. Rögtön követi a *másodvetés*. A kettős-termesztéstől még húzódoznak egyes vidékünkön. De csak azért, mert nem ismerik jól a módját és a hasznát. Itt külön feladat vár a könyvtárosra.

Virág István—Bóna József: Általános növénytermelés tan. II. Budapest, 1953. Mezőgazdasági Kiadó. 100 oldal. (A hároméves agro- és zootechnikai mester-

képző tanfolyamok tankönyvei.) A kettős termelés előnyeiről és általános tudnivalóiról az 51—58. oldalon ír.

Gonda Béla: Növénytermelési enciklopédia. Budapest, 1952. Mezőgazdasági Kiadó. 173 oldal. Mezőgazdasági Szakkönyvtár. Milyen növény után vessünk másodterményt májusban, júniusban, júliusban és hogyan gondozzuk? Erre ad tanácsot a könyv a 164—171. oldalon.

Surányi János: A szántóföldi kettős-termesztés módszerei és növényei. Budapest, 1952. Mezőgazdasági Kiadó. 110 oldal. Részletes tájékoztatást ad a kettős-termesztés minden kérdésében.

Az aratással egyidőben kell elvégeznünk a *tarlóhántást* is. A tarlóhántással külön fejezetben foglalkozik **Baskai Tóth Bertalan—Láng Géza: Növénytermelés tan** című, már előbb említett könyve.

A nyári mezőgazdasági munkák teendőit összefoglalja **Gonda Béla: Agrónomusok kézikönyve.** Budapest, 1954. Mezőgazdasági Kiadó. 461 oldal. Nyári feladatok című fejezete — a 259—372. oldalon — a júniusban, júliusban és augusztusban esedékes munkák szervezésére ad irányítást.

Az *állattenyésztés* nyári feladatai: a legeltetés, a természet szerű tartás, a vándorolozás. Ezekben a következő könyvek adnak segítséget:

Rimler Károly: Az állattenyésztés fejlett módszerei. Budapest, 1952. Mezőgazdasági Kiadó. 34 oldal.

Tamáskó János: A természet szerű tartás egyszerű épületei. Budapest, 1953. Földművelésügyi Minisztérium Kísérletügyi és Propaganda Főosztálya, 64 oldal. **Legelőápolás és szakaszos legeltetés.** Budapest, 1953. Földművelésügyi Minisztérium Kísérletügyi és Propaganda Főosztálya, 32 oldal.

Németh Józsefné: Egy munkaéremrendes baromfigondozó munkamódszere. Budapest, 1953. Művelt Nép, 32 oldal.

Szmetnyev, Sz. I.—Usakov, A. A.: Baromfitenyésztés. Budapest, 1951. Mezőgazdasági Kiadó, 154 oldal.

Nyáron a könyvtáros nem ülhet otthon a könyvespolcai között. Járnia kell a falut, a tsz-brigádokat, munkacsapatokat, egyéni dolgozókat, járnia kell a mezőt, a földeket. A tudomány fáklyájával elől kell járnia a mezőgazdaság fejlesztésében.

AZ ORSZAGOS MEZŐGAZDASÁGI KÖNYVTÁR
BIBLIOGRAFIAI CSOPORTJA

A falusi könyvtárosok fontos segédkönyve

Igen sokszor felmerült, a könyvtárosok országos értekezletén pedig különös nyomtatékkal hozták elő falusi könyvtárosaink, hogy könyvtáraikban viszonylag sok a parasztok számára nehezen érthető, az elavult, tehát alig használható mezőgazdasági szakkönyv.

Mivel könyvismeretük éppen ezen a területen a leggyengébb, a rosszul kiválasztott könyvekkel sok csalódást okoznak az olvasóknak és a legtöbb ilyen könyvet bizonytalanságukban nem is propagálják. Nem csoda tehát, ha a mezőgazdasági könyvek forgalma elégtelen. Pedig ma már a legtöbb falusi könyvtáros érzi, hogy a mezőgazdasági irodalom olvastatása a falusi könyvtár központi kérdése.

Az Országos Mezőgazdasági Könyvtár által kiadott »Szakkönyvek mezőgazdasági dolgozók részére« c. ajánló jegyzék éppen ezért különös jelentőségű, mert ezen a fontos területen nyújt segítséget. Gondos kivitele vonzóvá teszi. Kb. 400 címet tartalmaz, a közölt címanyag mennyisége, megfelelő arányai lehetővé teszik, hogy falusi könyvtáraink viszonylag teljeseleg tekintsék és ennek alapján állományvizsgálatot hajthassanak végre. A jegyzékben nem található műveket a könyvtáros nyugodtan félreteheti és addig ne is adja kézbe, amíg azokat a megyei könyvtár felül nem bírálja.

Az állomány átvizsgálását névmutató könnyíti meg. Ez a szerző neve melletti számok alapján gyorsan odavezet a mű sorszámával ellátott címleírásához; könnyű tehát megállapítani, hogy a jegyzék az állományból mit tartalmaz. A megyei, járási, falusi könyvtárak gyarapításukat is ennek segítségével végezzék. Ennek elősegítésére a jegyzék jelzi, mely művek milyen árban kaphatók és melyek nincsenek forgalomban.

A jegyzék ajánló jellege természetesen nem azt jelenti, hogy az elég bő anyagból minden könyvtár minden művet szerezzен be. A helyi művelési ágakat, a különleges igényeket figyelembevéve kell a jegyzék segítségével az állománygyarapítást folytatni. Pl. a *Vállalati tervezés* című könyvet csak azok a könyvtárak szerezzék be, ahol erre szükség van. A gyarapítást megkönnyíti az egyes alcsoportok élén lévő rövid ismertető. Ez arról tájékoztat, hogy melyik mű való inkább egyénileg dolgozó, vagy termelőszövetkezeti parasztnak, melyik brigádvezetőnek.

agronómusnak stb. Ezek az ismertető azonban nemcsak a könyvbeszerzéshez, hanem a könyvek ajánlásához is segítséget nyújtanak. Az egyes fejezetek élén hozott kiemelkedő mezőgazdasági eredmények és az élenjáró dolgozók jó példái a könyvtáros propagandamunkáját is segítik. Ezek a példák a könyvtári plakátokhoz, feliratokhoz, kiállításokhoz kitűnően felhasználhatók, különösen, ha a könyvtáros diagrammon vagy grafikonon a helyi jó eredményekkel is összeveti őket.

Mivel az olvasók a könyveket általában nem címük, hanem tárgyuk szerint keresik, pl. sertéshizlalás, a takarmányozás, vagy a borjúnevelés iránt érdeklődnek, a könyvtáros a tárgymutató alapján pillanatok alatt talál ajánlható művet. A jegyzék szerkesztői helyet hagytak az egyes címek után leltári számok bejegyzésére, hogy a jegyzékből kitűnjön, mi van meg a könyvtárban. (A leltári számok helyett azonban inkább a raktári jelzetek bejegyzését javaslom.)

A jelzetekkel ilyen módon ellátott jegyzék ajánló katalógusként az olvasók kezébe is adható. Az egyes fejezetek előtt adott világos, egyszerű, sok érdekes példával fűszerezett ismertető biztosítja, hogy az olvasók szívesen veszik majd kezükbe a jegyzéket.

A jegyzék a mezőgazdasági termelés fejlesztéséről szóló határozat leglényegesebb részeinek ismertetésén kívül, felsorolja a mezőgazdaságot érintő összes érvényes rendeletet. A könyvtáros ennek segítségével parasztságunk tájékoztatására jó gyűjteményt állíthat össze.

Noha a mezőgazdasági folyóiratok a mezőgazdasági irodalom megszerettetésének legjobb eszközei, falusi könyvtáraink igen gyengén vannak velük ellátva. Az ajánló jegyzék ismerteti a mezőgazdasági folyóiratokat is, hogy megkönnyítse azok megrendelését, vagy ahol nincs rá anyag fedezet — gyűjtését.

A sokoldalú használhatóság mutatja, hogy ez az ajánló könyvjegyzék módszer-tanilag igen jól átgondolt.

Segítséget nyújt a címleírásban is, mert címleírásai megfelelnek a népkönyvtári címleírási módnak. Előnyös volna, ha a legközelebbi kiadásban a raktári jelzetek a címleírás fölé kerülnének, a decimális számok pedig a címleírás alá.

Igen elgondolkodtató — és főleg a me-

zőgazdasági könyvkiadás illetékes szer-
veji számára — hogy egyes igen fontos
mezőgazdasági ágakon belül alig van
könyvkereskedői forgalomban könyv. Pl.
az »Öntözés« cím alatt felsorolt 13 mű-
ből 6 nincs forgalomban és csak 7 kap-
ható; vagy az »Agrotechnika« címszó
alatt felsorolt 13 műből 7 nincs forgalom-
ban és csak 6 kapható.

A földművelésügyi minisztérium külön-
böző osztályai által kiadott, a legégetőbb
kérdéseket tárgyaló, jól megírt füzetek
pl. nem kerülnek kereskedelmi forga-
lomba, nincsenek is meg könyvtáraink-
ban. Szétosztásuk mechanikusan történik,
legtöbbjük porosodik valahol. Könyvtá-
rosaink gyűjtsék össze a szétküldött
kiadványokból a jegyzékben felsorolta-

kat. Megyei és járási könyvtáraink ve-
gyék igénybe a megyei tanácsok mezőgaz-
dasági osztályain dolgozó agropropagan-
distákat, akik a könyvtárak rendelkezé-
sére bocsátják ezeket a fontos füzeteket.

Ha megyei könyvtáraink módszer-
tani munkatársai szívós munkával rá-
nevelik falusi könyvtárosainkat a kitűnő
jegyzék rendszeres felhasználására, je-
lentősen előbbre viszik a mezőgazdasági
irodalom népszerűsítésének ügyét és egy-
úttal megteszik az első komoly lépést
ahhoz is, hogy falusi könyvtáraink megta-
nulják, hogyan kell felhasználni az ajánló
bibliográfiákat.

SALLAI ISTVÁN

az Országos Széchényi Könyvtár
h. vezetője

PELLENGÉR

Ez is megoldás?

Folyóiratunk legutóbbi számában pellengérré állítottuk a kiskunfélegyházi Járási Könyvtár hibáit és joggal állapítottuk meg, hogy a hiányosságokért elsősorban a járási tanács a felelős, mert a kinevezéseknél nem járt el kellő gondossággal. Cikkünk még meg sem jelent és a járási tanács máris »helyreütötte« a hibát. Hatvani András h. tanácselnök rövid úton elcsapta — a viszonylag jól dolgozó — Bogácsi Mihály vezető könyvtárost, s kinevezte helyébe a helyi városi tanácselnök feleségét, Horváth Józsefnét.

Ehhez a kinevezéshez volt egy »komoly« érve. Ugyanis arról már régebben szó volt, hogy a városi tanácselnök felesége a könyvtárhoz kerül, és Bogácsi elvtárs kijelentette, hogy a városi tanácselnök felesége, mint beosztott, őt kényelmetlen helyzetbe hozná. Így hát megtették vezetőnek és Bogácsit szervező könyvtárosnak. Azt gondolhatná valaki, hogy Horváth Józsefnének komoly könyvtárosi előképzettsége, vagy legalább is nagy könyvtári gyakorlata van. De nincs. Sem egyik, sem másik. Pedig a Járási Könyvtár mulasztásai még képzett és gyakorlott erővel sem lennének könnyen helyrehozhatók. Nem akadt volna ilyen könyvtáros? Alig hinnénk, hiszen a főiskoláról és az egyetemről idén mintegy nyolcvan felsőfokú képzésben részesült könyvtáros került ki.

A fenti kinevezést — alig pár óra múlva, a pártbizottság közbelépésére — a helyettes tanácselnök visszavonta, Bogácsi Mihályt vezetőnek visszahelyezte és Horváth Józsefnét szervező könyvtárosnak nevezte ki. Ezzel a nagyobb fonáktságot valóban kisebbre cserélte fel. Kisebbre, de nem olyan nagyon kicsire. Mert hiszen Horváth Józsefné, akinek mint szervező könyvtárosnak a járáshoz tartozó könyvtárakat látogatnia kellene, nem motoróz, nem is tud és nem is akar, a járást sem ismeri, hiszen csak most került Félegyházára és a könyvtármunkának ehhez a részéhez sem ért.

Bizonyos, hogy mindenkinek joga van dolgozni. Horváth Józsefné elvtársnőnek, a városi tanácselnök feleségének is. De nem volna-e helyesebb, ha mindenki olyan munkát végezne, amilyenhez ért?

Az pedig kétségtelenül helyes, hogy a könyvtár támogatásában a járási és városi tanács együttműködik. Csak nem éppen így!